

HATÁRÓR

Az Országos Függetlenségi és 48-as Párt Délvidéki és Alföldi Függetlenségi Párt Ujvidéki Hivatalos Lapja.

Előfizetési árak helyben és vidéken:
Egy évre 12 K., félévre 6 K., negyedévre 3 K.
Egyes szám 12 fillér.

Megjelenik vasárnap és
csütörtökön reggel.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
UJVIDÉK, PETÓFI-UTCA 47. SZÁM, ahova a lapszellemi
s anyagi részét illető közlemények küldendők.

Egy nemesítésről.

Másfél évtizede annak, hogy az ujvidéki gőzmalom rtsg. összeomlása súlyos válságba, mondhatni az örvénybe sodorta Ujvidék akkor már legtekintélyesebb pénzintézetét, az „Ujvidéki Takarékpénztárt.”

A kettős bukás erősen megrázkódtatta az ujvidéki piacot és csak a takarékpénztár akkori igazgatóságának kötelességtudásán mulott, hogy a további fejlemények az ujvidéki piacra nem voltak katasztrofálisak.

És dacára, hogy az igazgatóság újabb és nagyobb összegű tőke befektetésével szánalmi iparkodott a takarékpénztár ügyeit, ez a fővárosi nagy bankok segítségével nélkül soha sem sikerült volna. Több fővárosi bank sietett az Ujvidéki Takarékpénztár megmentésére és nagy tőkék rendelkezésre bocsátásával kihuzta a kátyuból a takarékpénztár szekerét.

Ekkor helyezték ide az érdekelt fővárosi pénzintézetek *Balassa Henriket*, akit a Takarékpénztár rekonstruált igazgatósága a takarékpénztár vezérigazgatójává és igazgatósági elnökké választott meg.

Nehéz, szinte leküzdhetetlennek látszó feladatot vállalt magára, amikor céljával tűzte maga elé, hogy a nagyközönség bizalmát visszahódítsa és a valahogyan lábraállított intézetet ne csak életben tartsa, de amellet, hogy virágzóvá tegye, egyuttal az ujvidéki piacon közgazdasági tényezővé fejlessze.

Még magunk előtt látjuk a többi helybeli pénzintézetek akkori vezetőinek gunyosan kétkedő arcát, még emlékünkben van a takarékpénztár elleni bizalmatlanságnak lépten-nyomon kitört hangos kifejezése — de hamarosan jóleső örömmel állapíthattuk meg, hogy a pénzintézetek vezetőinek gunyos mosolya elült, a közönség bizalmatlansága megszűnt és a takarékpénztár ismét virágzásnak indult. Szép csendesen kezdte új működését, de annál hatásosabban, mind nagyobb érdekkört vonva magához és amikor már a rekonstrukció nagy munkáján túl volt, kezdte meg nagy koncepciójú munkaprogramját megvalósítani.

Balassa Henrik oly széles látókörű, kiváló pénzügyi szakkapacitásnak bizonyult, aki néhány rövid, gyorsan lepergett év után a takarékpénztárt egy oly magaslatra emelte, amely ezen intézet fénykorát jelenti.

Ma az Ujvidéki Takarékpénztár nemcsak Ujvidék leghatalmasabb, leg-

tekintélyesebb, erkölcsileg, anyagilag legizmosabb pénzintézet, de egyuttal egész Bácsmegeyében szerepet vivő tényező lett, amelynek számos alapításai az Ujvidéki Népbank, a temerini takarékpénztár, a csurogi takarékpénztár stb. mind a céltudatos, kitünő irányítás folytán erős tényezői a gazdasági életnek.

Az Ujvidéki Takarékpénztár munkaprogramjának legfontosabb pontját: az ipar támogatását oly intenzív módon kezdte meg, hogy ma már a takarékpénztár anyagi segítségével egész csomó iparvállalat indult meg örvendetes fejlődésnek. A két év óta a gazdasági életet pusztító válság alatt sem szűnt meg a takarékpénztár hivatását becsületesen és jóakarattal teljesíteni, sőt mondhatni: elérte az ideálisabb értelemben vett kötelességét, enyhíteni iparkodott ott, hol a gazdasági pangás mély nyomokat hagyott és hóna alá nyult nem egy érdemes vállalatnak, amely az ő hathatós támogatásával sikeresen uszta meg a legszomorubb krízist is.

Ennek az intézetnek vezetője *Balassa Henrik* mindezek folytán városzerte oly általános közbecsülésnek örvend, amilyenben amerikai gondolkodású polgárságunk keveseket szokott kitüntetni. Nálunk, hol ritkán vannak „tekintélyek”, akiket olyanoknak az egész közvélemény el szokott fogadni, ott Balassa Henrik azzá tudott lenni, amihez fentebb említett kiváló képzettségén kívül nemes gondolkodása és szeretetreméltó egyénisége is nagyban hozzájárult.

Mindezt mindenki természetesen találta, amikor a királyi kegy is rásegített és őt *csabrendeki előnévvel a magyar nemességgel tüntette ki.*

Bennünket politikailag egy egész világ választ el, mi a közélet harcaiban sokszor szemben állunk egymással és ha hadállásaink nem változnak, ezen ellentétek köztünk továbbra is megmaradnak, de a legerősebb harc idején is, politikai ellenfeleink is el kell ismerni, hogy *Balassa Henrik* azon kevesek egyike, aki közéleti szereplésében más meggyőződésszerű ellenfeleink is osztatlan becsülését érdemelte ki. Ép azért kitüntetések városzerte őszintén érzett lelkes visszhangra talált és egy megérdemelt munkásság méltó jutalmazása volt.

Balassa Henriket, aki f. júniusban éri meg e szakmában szolgálatának 40-ik évfordulóját, nemcsak Ujvidékről, de a fővárosból is tömegesen keresték fel jókívánságaikkal.

(mj.)

Tanítói értekezlet.

Az Ujvidék-kerületi iskolalátogatói körzet összes elemi iskoláinak tanítóit közös értekezletre szólította fel Faragó János kir. tanfelügyelő, melyet f. hó 15-én a helyb. m. kir. polgári fiúiskola tornacsarnokában tartottak meg. A tágas helyiség kicsinynek bizonyult a majdnem teljes számban megjelent lelkes tanítók befogadására, kiknek sorait nagy számmal növelték a tanügy iránt érdeklődő vendégek is.

A d. e. 9 órakor már zsufolásig telt csarnokban megjelent Faragó János kir. tanfelügyelő vezetésével dr. Bayer Ede ker. hivatalos iskolalátogató, Hackl N. Lajos orsz. énekköltési szakfelügyelő, Patyi István szabadkai áll. tanítónő-képezdei tanár, Juhász Jenő kir. törvényszéki bíró, Popovics György kir. főügyész, Mihálovics Endre temerini apát-plébános, dr. Ámon Pál ujvidéki apát-plébános, dr. Wiederkehr József futtakai plébános, Krompászky Ignác polg. isk. igazgató és sok más előkelő vendég.

Faragó János kir. tanfelügyelő, mint az értekezlet összehívója, magas szárnyalású megnyitójában, utalt azon törvényben gyökerező jogára, melynél fogva egyes fontos és a tanító-ság egyetemét közelről érdeklő ügyekben, — mint a mai értekezlet tárgyrendje is olyan, — a közös megbeszélésre egybehívhatók minden felekezeti és jellegű népiskolák tanítói; most is ezt tette meg és hogy e hívó szóra oly nagy számban jöttek el az ő „munkatársai”, az a tanító-ság ügybuzgalmának, lelkes fáradhatatlanságának megbecsülhetetlen dokumentuma. Üdvözli azért a lelkes sereget, az értekezletet megnyitja és üdvözli egyben a megjelent vendégeket.

A megnyitó után dr. Beyer Ede tartotta meg előadását a magyar fogalmazás tanításáról, amelynek kiegészítéséül Dimitrievics Simon, zsabylai községi igazgató-tanító gyakorlati előadása következett ugyancsak a fogalmazás anyagából. Második tárgyal Patyi István szabadkai tanár a kísérleti lélektan köréből vett előadásában az új gyakorlati tudományt ismertette, méltatta és mutatta be néhány példán, ami élvezetes érdeklődést keltett.

Hackl N. Lajos orsz. énekköltési szakfelügyelő előadása következett utána, melynek tárgyaként az énekköltés új, hangjegy utáni intézése, annak menete és gyakorlati bemutatása szerepelt. A mindvégig érdekes és valóban élvezetes előadás a hallgatóság körében nagy elismerést és tetszést váltott ki. Rá irányította a szakfelügyelő a figyelmet azon szomorú jelenségre, mely szerint a falu- és város-helyeken, a családi tűzhely mellett és a műhelyben, munka és pihenés közben eddig fölhangzó, a szív és lélek gyönyörködtetésére, valamint a vallásos és hazafias érzelmek ápolására oly pótolhatatlanul szolgáló népdalok művelése mindinkább a múlté lesznek, ha a népiskola e tekintetben a legnagyobb erélyvel nem fáradozik a népdalnak minél intenzívebb kultiválá-

sán. Buzdított arra, hogy a ledér és posványos szövegű kabaré-dalok, az érzékes ritmussal bíró kuplé-dalok ellenében, mint a melyek megfertőzik immár a józanul gondolkozó falusi népnek erkölcsi világát is, — terjesszük, lelkesen kultiváljuk a népdalt. Az előadás nagy hatást keltett.

Utolsó és főpontjául szerepelt az értekezletnek Juhász Jenő kir. törvényszéki bíró előadása a fiatalokorak bíróságának működéséről és hatásköréről szóló és gyakorlati példák bevonása által élénkített előadása, melynek végével felhívta a tanítói körzet tanítóit arra, hogy legyenek segélyre, mint leghivatottabb társadalmi osztály, a bűnöző, a megtévelyedett gyermekek megmentésében. Az értekezlet lelkes odaadással nyilvánította ezirányú szándékát, miért is Faragó János indítványára kimondotta, hogy a körzetbeli ösztánitóság megalakítja a „Délbácskai Tanítói Pártfogó Egyesület“-et s ennek szerveiként minden községben megszervezi tantesületi fiókjait.

Az értekezlet azért rögtön alakuló gyűléssé változott, melyen felolvastattott és csekély változtatással elfogadtattott az alapszabálytervezet és megválasztattott az egyesület vezetősége Faragó János kir. tanfelügyelő elnöksége alatt.

A mindvégig emelkedett és lelkes hangulatú, tanulságos és mélyen szántó gyűlés 1/2 órákor ért véget, mely után tanítóink 300-nál többen — a Kovács-szálló redout-helyiségében találkoztak a fehérszatalnál. Hogy itt is emelkedett volt a hangulat és lelkesnél-lelkesebb fölköszöntők hangzottak el, mondanunk is felesleges. A vidékről összesereglett tanítósság az esti és éjjeli órákban hagyta el városunkat, egy kedves nap emlékével szívében.

Színház

Pénteken vörös színlappal hirdették Balázs Sándor 3 felvonásos végjátékát, mely előadással a végjáték szereplők ismét gazdagították sikereik halmazát. A siker központjában Kondrát Ilona állt, az ő művészi és elragadó játékával. Zalai Margit, Majthényi László, Ujj Kálmán és Loránt Vilmos szereplésükkel emelték a darab hatását.

Szombat operaest. Előadásra került Offenbach örökszépzenéjű operája, „Hoffmann meséi“. Igazán élvezetes estében volt része a színházat egészen megtöltött közönségnek, mert az előadás úgy művészi, mint technikailag kifogástalan volt. A címszerepét Halmos János, társulatunk jeles tenoristája kreálta a legszebb eredménnyel. Kellemesen csengő tenorjával, énekudásával és játékával elragadta a közönséget, kik sok és lelkes tapssal honorálták művészetét. Bihari Sándor énekelte a bariton hármass szerepét (Lindorf, Coppelius, Csodatorvos) a tőle megszokott művészetével. Feltűnő szépen énekelte Olimpia szerepét Horváth Mici s végtelenül kedvesen is játszotta nehéz szerepét. Teleki Ilona mint Stella és Antonia úgy énekelte, mint játékával kifogástalan volt. Kisebb szerepekben jók voltak Rákossy Ferenc (Spalanzani, Crespel), Ujj Kálmán hármass szerepében (András, Cochenille és Ferenc), Galetta Ferenc (Miklós) és Matány Antal (Nathaniel). A kar és zene dicséretes munkát végzett.

Vasárnap d. u. került színre Eysler O. operetje, „A nevető férj“, este pedig Zerkovitz Emil operetje, az „Aranyeső“. Dacára annak, hogy a tavalyi szezonban háromszor láttuk már az „Aranyeső“ operetjét, mindamellett telt ház nézte végig ezen előadást. A tavalyi és mostani

előadás között nagyon nagy volt a különbség, különösen kiállítás és rendezés tekintetében.

Hétfőn délután jól sikerült kabaré előadást láttunk, míg este premiérnek került színre „A mozi király“, mely darabot kedden megismételték. (A darabról legközelebbi számunkban.)

H I R E K.

Kitüntetés. A király Balassa Henrik takarékpénztári vezérigazgatónak „csabrendeki“ előnévvel a magyar nemességet adományozta. E kitüntetés, melyet mai vezércikkünk méltat behatóbban, városszerte igaz örömet keltett,

Személyi hir. Dr. Szele Róbert kir. tanker. főigazgató e hó 20-án a kir. kath. magyar főgimnázium hivatalos látogatása céljából ide érkezett.

A „Danubius“ evezős egyesület e hó 18-án tartotta meg Dr. pirosi Szlávi Kornél elnök elnöklété alatt rendezésű közgyűlést, mely tudomásul vette a m. é. — 29-ik evezősidenyről szóló kimutatást, jóváhagyta a számadásokat s az egyleti életre vonatkozó előterjesztést és az eddigi tisztikart újból megválasztotta. Az egyesületnek 40 működő s 11 növendék-tagja volt; előbbiek 10,518.5, utóbbiak 2352 km. eveztek. A legszebb eredményt Sility György érte, aki 149 menetben 1836.5 km. tett; utána Trischler Aladár 1358, Dr. Bene Lajos 1298 és Fodor István 1017.5 km. evezett.

A kir. kath. magyar főgimnázium és internátus épületének felavató ünnepére e hó 26-ára a következő program keretében történt: D. e. 9 órákor az épület ünnepélyes megáldása. Szent mise. Mise előtt: „Veni Creator Spiritus.“ Gregorian korális ének. „Asperges me.“ Gregorian korális ének. Mise alatt: Kersch, „Kinek első szent királyunk.“ négyzólamu vegyeskar. Sluničko, „Prelude.“ Hegedűn játssza Grossinger K. V. o. t., harmoniumon kíséri Léh Jakab énektanár. Reiman, „Ave Maria.“ Éneklő Dzubai István főgimn. tanár. „Sanctus.“ Négyzólamu vegyeskar. „Ő égből szállott kenyér.“ Négyzólamu vegyeskar. Erdélyi, „Gyászba borult egék“ Négyzólamu vegyeskar. „Omni die“ Négyzólamu vegyeskar. Mise után: „Beköszöntő.“ Irta Vass János dr., szavalja Berencz L. VIII. o. t. Beethoven, „Isten dicsősége.“ Éneklő az ifjusági vegyeskar. „Ünnepi beszéd.“ Mondja Dr. Szele Róbert tank. kir. főigazgató. Beethoven, „Házavatás.“ Előadja az ifjusági zenekar. Erkel: „Himnusz.“ Hétszólamu vegyeskar. Az épület megtekintése.

Térszene. A cs. és kir. 38-ik gyalogezred zenekara ma — csütörtök — délután fél 5 órától fél 7-ig a sétatérén első hangversenyét tartja.

Országos kereskedelmi kongresszus. Az Országos magyar Kereskedelmi Egyesülés folyó évi május havában ünnepi fennállásának 10 éves évfordulóját és ez alkalomból diszközgyűlést és országos kereskedelmi kongresszust rendez. A diszközgyűlés május hó 3-án, vasárnap délelőtt 11 órákor lesz és ezen a kormány, a hatóságok és a társegyesületek is részt vesznek. Este 8 órákor ünnepi vacsora a székesfővárosi Vigadó nagytermében. A kongresszus május hó 4-én és 5-én, hétfőn és kedden tart és napirendjén a következő tárgyak szerepelnek: 1. Vámpolitika és külkereskedelem. 2. Közlekedési politika. 3. Igazságszolgáltatási reformok. 4. Kereskedelem és iparfejlesztés. 5. Kereskedelem és közigazgatás. 6. Kereskedelmi szakoktatás. 7. Fogyasztási szövetkezetek. 8. Adópolitika. Az O. M. K. E. a kongresszuson résztvevőknek mérsékelt árú

vasuti jegy váltására jogosító igazolványt bocsát rendelkezésükre, ezeket a kongresszusi jelvényre együtt az O. M. K. E. központi irodája és a vidéki kerületek szolgáltatják ki a jelentkezőknek. A szükséges felvilágosítások végett az újvidéki kerület vezetőségéhez és az O. M. K. E. központi irodájához (Budapest, Rudolf-rakpart 9.) lehet fordulni.

Kinevezés-áthelyezés. A földművelésügyi miniszter Rennecéder Lajos szabadkai állategészségügyi felügyelőt Zomborba megyei főállatorvossá nevezte ki, — Dornstädter József ipolysági főállatorvost pedig Szabadkára helyezte át.

Eljegyzés. Dr. Schwartz János ügyvéd eljegyezte Fischer M. Jakab zsabylai kereskedő kedves és szeretetreméltó leányát: Flórárt.

Mértékek és mérőeszközök hitelesítése. A mértékek és mérőeszközöknek az 1907. é. V. tc. 16. §-ában előirt 2 évenkénti időszakos hitelesítése a keresk. miniszter körrendelete értelmében Újvidék városában minden páros évben végzendő.

Gondnokság alatt. Elmebetegség miatt gondnokság alá helyezték ifj. Pászthy Ferenc, Teodorovits Iliáné, Kertész Arnold újvidéki és Molnár Margit szenttamási lakosokat.

Ujoncozás Bács megyében. Apatini járásban április 22—28. Zombori járásban május 1—6. Bajai járásban május 13—18. Bácsalmási járásban május 25-től június 2-áig. Topolyai járásban április 22—30. Óbecsei járásban május 4—12. Zentai járásban május 15—19. Zenta városban május 22—26. Magyarkanizsa városban május 29, június 2. Zsablyán április 22—25. Hódságon 1—7-ig. Újvidéki járásban május 9—15. Kulai járásban május 11—26. Palánkai járásban május 29. június 4. Titeli járásban június 6—10.

A király szabójának többmilliósi alapítványa. Frank Károly, a király szabója, többmilliósi alapítványt tett egy gyermekkórház céljára. Elsőben is 193 holdas lilienfeldi gazdaságát adta oda Frank Károly, hogy a remek helyen építsék föl a kórházat, azután három millió koronát tett le, hogy ebből építsék meg és tartsák fenn.

Telefonlevezelőlap. A magyar kir. posta is meghonosította már a telefonszámok intézményét. Azok a telefonszámok, kik erre igényt tartanak, bizonyos díj ellenében telefonon kapják meg a címükre érkező táviratok tartalmát. A táviradhatóság ugyanis vállalkozik rá, hogy mielőtt kézbesítene a blankettát, annak tartalmát telefonon olvassa fel a címzettnek, aki ezáltal jelentékeny időmegtakarítással jut sürgönyéhez.

Az ablakos boríték. A posta- és táviró- igazgatóság figyelmezteti a közönséget arra, hogy ablakos borítékban, vagyis átlátszó résszel ellátott borítékban ajánlott küldeményt nem lehet postára adni. Olyan ablakos borítékban pedig, melynek átlátszó része és címlírása nem a boríték hosszában, hanem keresztben van, Ausztriába, Bosznia-Hercegovinába, Dániába, Nagybritániába, Norvégiába és Svájcba még közönséges levelet sem lehet küldeni.

Halálozás. Horváth Ferenc okl. mérnök, aki temerini születésű és régebben a magyar kir. testőrségnél szolgált, 54 éves korában Nagykikindán e hó 18-án, rövid szenvedés után meghalt.

Dohányárosok öröme. A dohányzó közönség egyik rossz szokása, — a szivarok

ropogtatása, mely nemcsak a dohányárusoknak okozott kárt, de higiénikus szempontból is elvetendő, — nemsokára megszűnik, amennyiben a szivarok ötösével karton dobozba csomagolva kerülnek eladásra, illetve egyelőre csak háromféle: Britanica, Trabukko és Regalita. Ezekkel az ötösével csomagolt szivarokkal egyidőben Mirjan elnevezés alatt egy új cigarettafajtát is bocsát a dohányjövődék forgalomba aranyozott véggel és pedig szopókás és szopóka nélküli formában.

Uj polgári fiúiskola a megyében. Faragó János kir. tanfelügyelő helyszíni tárgyalásokat folytatott Hódáságon egy állami jellegű polg. fiúiskola felállítására iránt.

Megölte a pálinka. Pály Lajos feketehegyí vagyonos gazdálkodó házában 5 vakációzó diák mulatott együtt vig muzsikaszó mellett a délutáni óráktól kezdve; éjjeli 11-ig hajtogatták a kancsókat, mikor 6 órai ivás után Dohm Jakab 20 éves felsőpariskolai tanuló a házigazda fiával a pincébe ment újabb borszállítmányért. Itt Dohm felfedezett egy üveg barackpálinkát s azt is felhozták. A pálinka senkinek sem kellett, csak Dohm Jakabnak, aki e felkiáltással: „így kell inni a magyarnak a pálinkát,“ a 7 decis üveget egy álló helyében megitta. Veszte, mert alig hajtotta fel a pálinkát, megtántorodott s összeesett. Ápolás alá vették, de orvosi beavatkozás nem segített rajta: kínos haláltusa után hajnali 3 órakor szívbénulásban meghalt.

Egyházmegyei hír. A bátmonostori plebánia adminisztrálásával az érseki hatóság Németh Zsigmond magyarkanizsai káplánt bízta meg.

Kerülje mindenki Amerikát! A kétségbeesett emberek menedékhelyéről, Amerikából Gyenge Gábor levelet irt a nagyváradi rendőrkapitánynak, Réz Bertalannak. A levél tele van panasszal. Útközben hat helyen vizsgálták meg, amíg Amerikába juthatott. A hajón kiállott szenvedések azonban csak a szenvedés kezdetét jelentették. A teljesen ismeretlen világban elindult munkát keresni, de heteken keresztül nem talált mást, csak munkát kereső embereket. A gyártelepeken és más más vállalatoknál a rendőrség tartja fenn a rendet a munkát keresők százezrei között, akik ökölcsapásokkal törnek maguknak utat, hogy elsőnek ajánkozzanak. Ha odahaza nagy a szükség, itt éhenhalás uralkodik, — írja Gyenge — hiszen a gyártelepeknek tizedrésze sincsen működésben és a munkásoknak száma ma tizszerese annak, ami évekkkel ezelőtt volt. Dollárok helyett kérést küldött Gyenge, azt is Réz Bertalannak. — Vegye kapitány ur védelmébe gyermekeimet, feleségemet, én rajtuk nem segíthetek. Én csak egy tanácsot tudok adni, bár nekem adták volna: — Kerülje mindenki Amerikát!

B. Bodrog vm. állategeszségügye ap. 15-en. Lépfene: Paripás, Bulkeszi; veszettség: Bácsszentiván, Topolya, Ujvidék; takonykór és bőrféreg: Monostorszeg, Szentfülöp, Óbecse, Péterréve, Mohol, Zombor, Ujvidék; sertéspestis: Szond, Bácsborsod, Gara, Szilberek, Kuczora, Torzsa, Kula, Óbecse, Kishegyes, Topolya, Ófutas, Urszentiván, Órszállás, Baja, Ujvidék 1—1, Bácsfeketehegy, Bajsa, Szeghegy, Zombor 2—2, Ujverbász, Dunabököny, Szabadka 3—3 udv.

A Revue Franco-Hongroise áprilisi száma rendkívül gazdag és változatos tartalommal jelent meg. A legszebb francia irodalmi termékeken kívül a füzetet aktuális cik-

kek, elmés apróságok és a legkülönbözőbb hírek kapcsolják a mindennapi élethez. Az összes közleményeket a legpontosabb magyar jegyzetek kísérik és így e kiváló francia folyóirat azok számára is hozzáférhetővé válik, akik nem ismerik még tökéletesen a francia nyelvet. Szerkesztők: Jakab D. és Schöntag A. Kiadóhivatal: Budapest, VI. Gyár-u. 26. Előfizetési ára egy évre 12 K.

Rohitschi gyógydiéta. A Rohitsch-Sauerbraunn fürdőhelyen tartományi tulajdonban lévő és immár három fürdőorvos által személyesen vezérelt diétetikus étterem megnyitása alkalmából a t. közönség tudomására hozzuk, hogy ezen diétetikus étterem feladata, hogy orvosi felügyelet mellett a fürdővendégek részére a diétetika tudományos elveivel alkalmazkodva minden egyes beteg egyéni szükségleteinek szigorúan megfelelő gyógydiétát nyújtson — és hogy egyszersmind a gyógykezelésnek a gyógyeredményre nézve oly fontos ágát mintaszervé fejlessze. Noorden tanár, a híres klinikus, gyomor- és bélbetegek, köszvény- és vesebajosok és végül diabetikusok részére három diétetikus étrendet állapított meg; melyek a Rohitsch-Sauerbrunni ivókurához és gyógykutatnak: a Styria- és Donati-források gyógyító hatásaihoz különösen alkalmazkodnak. Az élénk érdeklődés és sokoldalú kereslet, melyek a diétetikus gyógyítás terén tekintély gyanánt elismert szerzőnek ezen étrend — előírása iránt megnyilatkoztak, a rohitsch-sauerbrunni fürdőigazgatóságot arra készítette, hogy ezen eredetileg csak a rohitschi fürdővendégek által beszerezhető étrend-füzeteket példányonként 20 filléres bélyeg beküldése ellenében minden érdeklődőnek is rendelkezésre bocsássa. Megrendelésnél megjelölendő, hogy a három füzetből melyeknek beküldése kívántatik, t. i. 1. gyomor- és bélbetegségek, 2. köszvény- és vesebajok, vagy 3. cukorbetegség részére szóló életrend — előírás. Mindenesetre örvendetes dolog, hogy ezen a gyógy-dietetika szempontjából értékes füzetek, — melyek házikuránál is jó szolgálatot tehetnek, — immár szélesebb körök részére is hozzáférhetővé lesznek.

Népoktatási közérdek. Kétségtelen, hogy népoktatásunk igazi közérdeke: hiánytalan és fennakadás nélküli közigazgatásának biztosítása. E fontos és nagy jelentőségű cél szolgálására hivatott Gyerkes Mihály székelyudvarhelyi áll. ig. tanító „Népoktatási Közérdek Kiadványára,“ melynek megjelenés alatt álló és árjegyzékében részletesen ismertetett kötet könyvei: a Tanítók Illetményei; A Népiszkola Tanulmányi Rendje; A Népiszkola Adminisztrációja; Tanítói Államsegély Kérvény és Mellékletei; Óvodai Utmutató; Társadalmi Tevékenység; Népoktatási Közérdek: gondos utánjárással összeállított szakmunkák, mindenik világos és biztos utmutatást adó vezérfonal a népoktatás egyes részleteiben, ellátva mintafogalmazványokkal és a szükséges összes mellékleti nyomtatvány irlapokkal. Igazgatótanítók, iskolaszékek és gondnokságok, óvodai felügyelő bizottságok igen hasznos segédeszközöket, utmutatókat nyernek ezen kiadványok szükségeltető példányainak megrendelésével. Pártoló figyelmébe ajánljuk azokat az érdekelteknek.

A kisipari és gyári munkások, illetőleg munkaadók figyelmébe. A kereskedelemügyi miniszter elhatározta, hogy évenként bizonyos számú jutalmat ad a kereskedelmi és iparkamarák javaslatára oly ipari

munkásoknak, kik hosszú és hűséges szolgálattal és ezzel párosult egyéb kiváló jó tulajdonsággal c:re érdemeket szereztek. E jutalmakból évenként 5 esik a szegedi kereskedelmi és iparkamara területére (Szeged, Hmvásárhely, Baja, Szabadka, Ujvidék, Zombor városok, Csongrád és Bács-Bodrog vármegyék) és ezek rendszerint minden évben a karácsonyi ünnepek körül osztatnak ki megfelelő ünnepélyességgel. A kitüntetett munkások mindegyike 100 koronát és a jutalmazás indokait tartalmazó elismerő okmányt kap. A kitüntetésre való javaslatétel és a jutalmak kiosztása a kamara főadatát képezvén, fölkérjük a kerület mukaadóit, úgy a gyárosokat, mint a kisiparosokat, hogy közöljék a kamarával azon munkásaik névsorát, az azokra vonatkozó és a jutalomra való érdemességet bizonyító adatok kíséretében, a kiket a jutalmazásra érdemesnek tart. A kitüntetésre való igény előfeltételei a következők: 1. magyar állampolgárság, 2. tényleges ipari munkában való állandó alkalmaztatás (kapus, kocsis, gyári irodaszolga és más ily természetű szolgálatot teljesítő a jutalomra igényt nem tarthat,) 3. legalább 15 évi, megszakítás nélküli működés az ipari munka körében (tanoncévek beszámíthatók, évadhöz kötött ipari munkában alkalmazottaknál a teljesen betöltött évadok teljes évekként egyenértékűnek tekintetnek,) 4. a rendes munkabér, vagy munkakereset évi összege, a bejelentés évében 2000 koronát meg nem haladhat. Mindezen feltételek teljesítése hiteles okiratokkal, esetleg a munkakönyvvel, vagy annak hiteles másolatával bizonyítandók. A kellően felszerelt ajánlások legkésőbb folyó évi június hó 20-áig küldendők be a kamarához.

Felelős szerkesztő: **Zanbauer Ágoston.**

Laptulajdonos az ujvidéki függetlenségi és 48-as párt.

327. szám. 1914. végrh.

Árverési hirdetés.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy az ujvidéki kir. törvényszéknek 1913. évi 18171. számú végzése következtében Dr. Krno Milos ügyvéd által képviselt Natosevits tanítók r. t. javára 277 k. s jár. erejéig 1913. évi november hó 7-én foganatosított kielégítési végrehajtás útján le- és felülfoglalt és 610 kor.-ra becsült következő ingóságok, u. m.: butorok nyilvános árverésen eladotnak.

Mely árverésnek az ujvidéki kir. járásbíró-ság 1913. évi V. 2140. számú végzése folytán 177 k. tőkekövetelés, ennek 1913. évi okt. hó 24. napjától járó 6% kamatai, 1/2% váltódíj és eddig összesen 68 k. 33 f. biróilag már megállapított költségek erejéig Ófutasokon alperes lakásán leendő megtartására 1914. évi máj. hó 8. napjának d. u. 3 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-c. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Ujvidéken, 1914. évi ápril 17-én.

Horváth,
kir. bir. végrehajtó.

2602/tkv. 1914. szám.

Árverési hirdetés.

Szerb kölcsönös segély és takarékegyület végrehajthatónak kisk. Makszics Kuzman, kisk. Maxics Lyubicza és kisk. Maxics Mita végrehajtást szenvedők ellen indított végrehajtási ügyében a telekkönyvi hatóság a végrehajtható kerelme következtében az 1881. LX. tcz. 144. 146. és 147. § értelmében elrendeli a végrehajtási árverést 1000 kor. tőkekövetelés, ennek 1913. évi május hó 1. napjától járó 8% kamata, 96 kor. 20 fill. eddig megállapított per és végrehajtási és az árverési kérvényért ezuttal megállapított 31 kor. 50 fill. költség, valamint a csatlakozottnak kimondott tőkekövetelés és járuléka behajtása végett.

Az ujvidéki kir. törvényszék területén levő Ujvidék városban fekvő s az ujvidéki 1882. szu betétben A. I. 1—2 sor, 3751. 3752. hrsz. alatt foglalt kk. Maxics Kuzman, Lyubicza és Mita tulajdonát képező és a Retek-utcában 2. ö. i. szu. ház, udvar és kertre 1831 kor. kikiáltási árban.

A telekkönyvi hatóság az árverésnek a tkvi hatóság hivatalos helyiségében megtartására 1914. évi június hó 10-ik napjának d. u. 3 óráját tűzi ki és az árverési feltételeket az 1881. LX. t.-c. 150. §-a alapján a következőkben állapítja meg.

1. Az árverés alá eső ingatlant a kikiáltási ár felénél alacsonyabb áron eladatni nem lehet (1908. XLI. t.-c. 26. §)

2. Az árverezni szándékozók kötelesek bánatpénzül a kikiáltási ár 10%-át készpénzben, vagy az 1881. LX. t.-c. 42. §-ban meghatározott árfolyammal számított óvadékképes értékpapirban a kiküldöttnél letenni vagy a bánatpénznek előleges birói letétbe helyezéséről kiállított letéti elismervényt a kiküldöttnek átadni és az árverési feltételeket aláírni (1881. LX. t.-c. 147., 150., 170. §. 1908. LXI. t.-c. 21. §.)

Ujvidéken, 1914. évi március hó 26-án.

Polgár Sándor s. k.
kir. törvényszéki bíró.

Kiadó lakás.

A Kiszácsi-utca 47. számú házban 3 szoba, konyha a szükséges mellékkeliségekkel azonnal kiadó! — Közelebbi értesítés nyujt. RESCH MIKLÓS Zrinyi Ilona-utca 21. szám.

Vár. Jódosgyógyfürdő.**Egész éven át nyitva.**

Fangó iszap kezelése.
Hidegvízgyógyintézet, villamoskezelésekkel
jód fürdők.

Ujvidéki „Orient“ ásványvíz szétküldési raktára.

Ne takarékoskodjál kedves háziasszony az ételek tápértékének és izletességének rovására. Ne takarékoskodjál elsősorban, bevált konyhai segéd- és pótszerekben, de takarékoskodjál az időben és munkaerőben! És takarékoskodjál, ha a konyhában biztosan és jól akarsz dolgozni. Minden elrontott étel tetemes veszteséget jelent pénzben, időben és munkában. Világos fő, amelyek jó háziasszony hírekre tartanak, valamenyi tésztaemlék készítésénél. Dr. Oetker sütőporát használják: „Világos fő” védjeggyel. A legjobb szer, melytől a tészta kel, porhanyossá és könnyen emészthetővé lesz. Növeli a tápértéket, a jó izület s azért egy konyhában sem szabad hiányoznia.

Két tanoncmunkásnő

azonnal felvétetik

a Dr. Miletics-féle könyvnyomdában.

A Krón-féle házban

(Ferenc József-tér 1. szám alatt)

egy raktárnak, műhelynek vagy egyleti helységnek alkalmas **terem** kiadó.

Kiadó lakás.

2 szoba, előszoba a mellékkeliségekkel együtt f. évi május hó 1-ére kiadó.

Bővebb felvilágosítást nyujt:

VÁRADI LAJOS
vasúti vendéglős.

Fontos!

Fontos!

Igyunk

világhírű és közkedvelt

SALVATOR idény SÖRT.

Üdítőleg hat a szervezetre, az emésztést elősegíti, gyomorbetegeknek orvosi szaktekintélyek által ajánlva. — Gyári lerakat hordókban és palackokban Délmagyarország részére:

BAUER GYULÁNÁL, UJVIDÉKEN.

Telefon 147. sz.

Kapható addig, míg a készlet tart.
10 palack házhoz szállítatik.

KÖHÖGÉS

rekedtség, hurut, elnyálkásodás
görcs- és szamárköhögés ellen

KAISER

mell-karamellai a „3 fenyővel.”

605

közjegyzőileg hitelesített orvosi
és magán bizonyítványok tanus-
kodnak a biztos sikerről.

Felette izletes, kelemes bonbonok,

Csomagja 20 és 40 fill. doboz 60 fill. kapható Hercog István, Grossinger János, Küchler Béla gyógyszerárjaiban. Stefánovits Ly. fia, Petrovits és Popovits kereskedéseiben, Klein Oszkár droguistánál, Strasser István gyógyszer. Karlóca, Kocziák Ruma, Jhreg C. Ratais örökösei Apatin, Brodski, Adamffy gyógyszer. Pétervárad, Kujaschkovic Mitrovic, Hainis A. India, Hondl J. Ruma, Wagner A. Dobrica, Peternek Ottó Ujszlankamen, Jugovic S. Sztapár Gebauer E. gyógyszer. Bács.

A Kron-féle házakban

II. Rákóczi-út 15. Ferenc József-tér 1.
több

lakás és bolt

Kiadó. — Bővebbet a házmestereknél
vagy a háztulajdonosnál.

„Club“ cigaretta papir

valódi csak az, melyen az itt látható védjegy van.
Minden könyvecske teljes 100 lapot tartalmaz.

: Óvakodjunk az utánzatoktól, :

mert ezek minősége csekély értékű.

